

Titel Dine penge i paradys

Tema: Skattely
Fag: Historie og samfundsfag
Målgruppe: Udskoling og ungdomsuddannelserne.

En dokumentar: DR1, 43 min., 2017.

Faglig relevans/kompetenceområder

Denne pædagogiske vejledning tager udgangspunkt i dokumentaren *"Dine penge i paradys"*, hvor en gruppe internationale journalister har gravet dokumenter frem fra udenlandske skattely og efterfølgende analyseret indholdet, der trækker tråde tilbage til Danmark, til fx rige personer, der har benyttet sig af skattely. Ideerne i opgave c bygger på humorforskningen (gelotologien), hvori det bl.a. påpeges, at arbejdet med humor giver ny og kreativ viden om forgangne tider og håb for fremtiden.

Forenklede Fælles Mål honoreres i historie og samfundsfag under især kompetenceområderne *"kildearbejde"* og *"økonomi"* især, hvor *"eleven kan tage stilling til økonomiske problemstillinger og handle i forhold til egen økonomi og samfundsøkonomien"*.

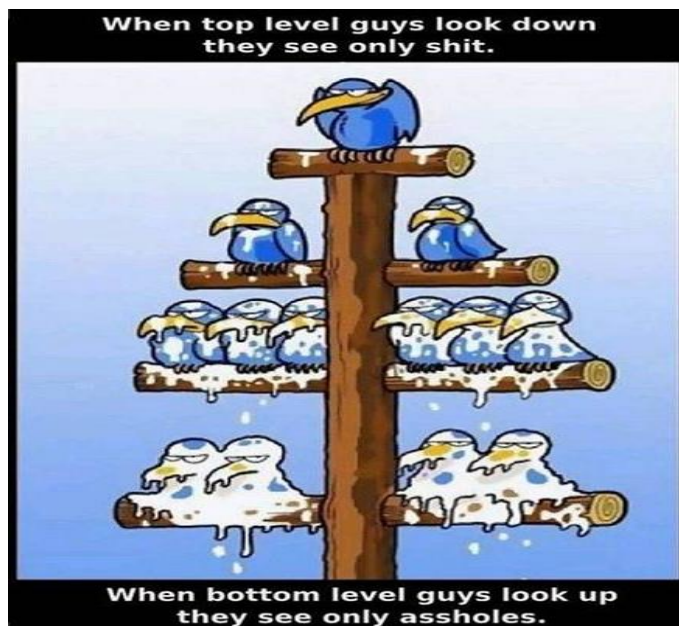
by Wikimedia Commons

Ideer til undervisningen

Et undervisningsforløb kan struktureres:

- En [redegørelse](#) og klasses Diskussion om **skat og formålet med at betale skat**. Læreren kan evt. bruge kilde 1 og 2 undervejs i diskussionen/definitionen, se nedenfor.
- Dernæst en **kildeanalyse af læserbrevene "Urimelig selskabsskat"** (kilde 3) og *"De vil ikke Danmark"* (kilde 4). Analysemodel findes på nettet fx <http://www.opgavebutikken.dk/laeserbrev-analyse/>

- c. Her skal efterprøves den erhvervede viden i **tolkningen af pro et contra-vittigheder** (kilde 5) og **slogans** (kilde 7).
Analysepunkter til vittigheder og/eller kan fx struktureres efter følgende punkter: **a)** Hvilke afsender (befolkningsgruppe) gør overordnet grin med en anden befolkningsgruppe (modtager)? Og hvordan er vittigheden bygget op fx: **b)** fonologisk (lydmæssigt), **c)** morfologisk (ordform-mæssigt fx tid, tal), **d)** ordforråd og **e)** syntaks (sætningsopbygning) **f)** Hvad er vittighederne afhængige af for at få effekt (ud over grammatikken pt. a-e)?
- d. Individier og organisationer har haft penge i skattely i årevis. **Hvad taler for og imod, at denne praksis kan stoppe?** (Kom fx ind på at udveksle bankoplysninger, offentlige kritik, land for land-rapportering, frit lejde-ordninger og flere ressourcer til skattevæsnet på den ene side og på den anden side: grundmoralen mod skattely har ikke flyttet sig, og virksomhederne vil blot ændre sig, så de lever op til de nye regler, men så de samtidig opnår de samme skattemæssige fordele).

by Wikimedia Commons

Kildetekster:

Kilde 1 uddrag fra [Wikipedia](#)

*"... **Formål med beskatning***

Beskatning foretages for at skaffe indtægter, der skal finansiere den offentlige sektors udgifter. Derudover kan beskatning bruges som instrument til at påvirke fordelingen i samfundet i den retning, det ønskes, og til at regulere adfærden (f.eks. via miljø- eller giftskatter)..."

Kilde 2 uddrag fra "Danmark står ved en korsvej"

Kilde 2 uddrag fra "Danmark står ved en korsvej" af FOA's formand Dennis Christensen:

"... I bund og grund er det enkelt: Uden skat ingen velfærd. Uden skat får mennesker ikke den håndsrekning, som er med til at skabe forudsætningerne for det gode liv. Uden skat har vi ikke nok pædagoger, pædagogiske assistenter og dagplejere, lærere, social- og sundhedshjælpere, -assistenter og sygeplejersker og alle de andre faggrupper, der får velfærdssamfundet til at hænge sammen. Danmark står ved en korsvej, der tvinger os til at vælge, hvilken vej vi vil gå de kommende år. Vil vi vælge vejen med fortsatte skattelettelser og flere reformer med forringelser af velfærdsydelse og voksende ulighed? Eller vælger vi vejen med genskabelse af den fælles ansvarlighed for hinanden og dem, vi ikke kender, genopretning af velfærden og sikring af trygheden for alle...? **Politiken 13/11 – 2017**

Kilde 3 læserbrev fra Uffe Nielsen, Højagervej 4, Rungsted Kyst:

*"**Urimelig selskabsskat***

Til alle jer i Politiken-segmentet: Hør her om skatteunddragelse!

Hvis din familie har indkomster, udgifter osv., så er der, når året er omme, måske et overskud, en opsparing. Tænk nu, hvis skattefar så kom og sagde: Du skal betale 30 pct. af overskuddet i skat. Ud over at det ville forekomme dig urimeligt, ville du nok få sat fantasien i gang for at undgå denne skattebetaling.

Danske selskaber betaler ejendomsskat af deres kontorer, deres medarbejdere betaler indkomstskat, udlodning beskattes hos aktionærene, og selv værdistigning på aktierne, selvom de ikke er solgt med fortjeneste, beskattes hos aktieejerne. Det ville derfor være rimeligt, at selskabsskatten var 0 pct.

De penge, der bliver i firmaet, investeres, og selskabsskatten nedsætter denne mulighed. Firmaer som Mærsk, Lego m.v. er kun blevet store på grund af de penge, som er blevet i firmaerne. Jo mindre skat, des stærkere firmaer.

Inden I i Politiken-segmentet kammer over i forargelse over, at firmaer har placeret overskud i skattely (= mindre skattebetaling, hvilken logisk skulle være 0 pct.), så overvej fornuften i at beskatte firmaoverskud højere end andre stater.

Man må være en elendig leder, hvis man ikke søger at minimere selskabets skattebetaling.

Godgørenhed kan man jo udvise på andre måder, så man kan udmærket være et godt menneske, selvom man minimerer selskabets skat".

Kilde 4 læserbrev Ole Mortensen, Hjortestien 20, Søborg:

*" **De vil ikke Danmark***

*Danske statsborgere, der sender deres ubeskattede formuer i skattely, er vanskelige at retsforfølge iflg. flere jurister/skatteeksperter.
Skær dog igennem – fratag disse personer og deres børn det danske statsborgerskab, til skattegælden er betalt. De vil således være statsløse danskere på tålt ophold med ugentlig meldepligt.
Der må kunne oprettes lejre på samme høje niveau som f.eks. lejren i Sjælsmark til personer, som ikke vil Danmark. Der er rettigheder og pligter forbundet med dansk statsborgerskab. På dette område bør menneskeretskonventionerne også kunne testes”.*

Kilde 5

a) Når man har betalt skat, så ved man, hvordan koen har det efter malkning.

b) To forretningsfolk er på safari og farer vild i junglen. I dagevis strejfer de forvirret rundt uden mad og vand, da den ene bryder grædende sammen:
"Det må være enden, ingen finder os".
"Det kan du tro, de gør" siger den anden
"Jeg skylder nemlig skattevæsenet nogle millioner i restskat".

c) Hvor mange liberalister skal der til at skifte en 60 watt-pære?
-Ingen. Det skal pæren nok klare helt selv, hvis bare man lader være med at gribe ind.

d) Hvorfor er verden så egoistisk? Alle tænker på sig selv - ingen tænker på mig

Kilde 6

- a. Skattepengene ligger bedst i borgernes lommer.
- b. Enhver er sin egen lykkes smed.
- c. Lige muligheder for alle.
- d. Yde efter evne og nyde efter behov.

Supplerende materialer

- <https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/skat>
- "I skattely 1-4", på www.MitCfu.dk